

Motion till riksdagen 2025/26:4118

av **Daniel Helldén m.fl. (MP)**

med anledning av prop. 2025/26:100 2026 års ekonomiska vårproposition

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	2
1 Inledning.....	3
2 Det ekonomiska läget	4
2.1 Fortsatt svårt läge för många hushåll.....	4
2.2 Regeringens politik är dyr, ineffektiv och gynnar rika.....	7
2.3 Fattigdom och bostadsbrist ökar	9
2.4 Instabilt omvärldsläge påverkar Sverige negativt.....	10
2.5 Hög arbetslöshet och lågkonjunktur	11
2.6 Regeringens fattigdomsreform	12
3 Det finanspolitiska ramverket.....	13
3.1 Finanspolitiska rådet riktar sin allvarligaste kritik hittills	13
3.2 Klimatkrisen motiverar ett modernare finanspolitiskt ramverk.....	13
3.3 Det civila och militära försvaret ska rustas.....	14
4 Det klimatpolitiska ramverket	15
4.1 Tidöpartierna har försvagat klimatpolitiken	15
4.2 Rådets kritik är hård.....	16
4.3 Utsläppen från transportsektorn har ökat.....	17

4.4 Kolinbindning i skog och mark måste stärkas	17
4.5 Ökade osäkerheter i industrin	18
5 Inriktning för den ekonomiska politiken	19
5.1 En rättvis klimatomställning i hela landet	19
5.1.1 Transporter som fungerar i hela landet	19
5.1.2 Grön industri, investeringar och jobb	20
5.2 Ett jämlikt samhälle som stärker Sverige	20
5.3 Nej till miljardrullningen till kärnkraft	21
5.4 Avvisning av ändamålsflytt för ny underrättelsemyndighet.....	22
6 Satsningar under 2026	23
6.1 Kickstart av klimatomställning för fler jobb och sänkta utsläpp.....	24
6.1.1 Gröna skattekrediter.....	24
6.1.2 Billigare kollektivtrafik.....	24
6.1.3 Ett kompetenslyft för klimatomställningen.....	25
6.1.4 Mer resurser för energieffektivisering	26
6.2 Stötta hushållen utan att subventionera fossilberoende	26
6.3 Säkra ekosystem, säkra samhällen.....	28
6.4 Bryt barnfattigdomen genom införande av ensamförsörjartillägg.....	28
6.5 Skatt på miljardärers kapital	29

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen godkänner förslaget till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen avslår den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap och utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

1 Inledning

I en tid av ökat klimathot och med krig och osäkerhet i vår omvärld svarar inte regeringens ekonomiska politik upp till det läge svensk ekonomi befinner sig i. I ett läge med lågkonjunktur, hög arbetslöshet och pressade hushåll behöver Sverige en politik som skapar trygghet, framtidstro och riktning. I stället har regeringen gång på gång valt att prioritera skattesänkningar för rika, subventionera ett fortsatt fossilberoende och genomföra kortsiktig symbolpolitik framför de investeringar och reformer som faktiskt hade kunnat sänka utsläppen, stärka hushållen och välfärden, få fler i arbete och bygga Sverige starkare.

Det grundläggande felet i regeringens politik är att regeringen väljer det kortsiktiga framför det långsiktigt hållbara. När hushållens ekonomi är ansträngd och många barnfamiljer och ensamstående lever utan marginaler har regeringen genomgående under mandatperioden prioriterat reformer som främst gynnar dem som redan har mest, utan att hantera de samhällsproblem eller den klimatkris Sverige står inför.

Arbetslösheten har bitit sig fast, men regeringen har skurit ned på utbildning, matchning och aktiva insatser. Världen har visat hur sårbart fossilberoendet gör oss, men regeringen har svarat med ökade subventioner, sänkta klimatambitioner och en politik som gör Sverige mer, inte mindre, beroende av fossila bränslen. Facit av snart fyra år med Tidöpartierna vid regeringsmakten är ökade klyftor, ökade utsläpp och sämre förutsättningar för Sverige att möta framtidens kriser.

Sverige förtjänar bättre än så. Sverige vinner på en politik som stärker människors ekonomi här och nu, men som samtidigt bygger framtidens jobb, beredskap och välstånd. En rättvis omställning är inte en börda för Sverige, utan en möjlighet att skapa fler jobb, stärka konkurrenskraften och minska vår sårbarhet.

Därför presenterar Miljöpartiet i denna motion satsningar som både möter de akuta problemen människor ser i sin vardag och pekar ut en bättre väg framåt. Vi vill bryta barnfattigdomen. Vi vill göra stora satsningar på klimatet med reformer som sänker utsläppen, stärker industrins konkurrenskraft, förbättrar kollektivtrafiken och ger människor den kompetens som krävs för framtidens arbetsmarknad. Dessa satsningar behövs därför att Sverige inte har råd med fler förlorade år av ökade klyftor, stigande utsläpp och uteblivna investeringar. Sverige behöver en ny riktning byggd på framtidstro, rättvisa och handlingskraft.

2 Det ekonomiska läget

Den senaste omvärldsutvecklingen i Mellanöstern och med flera krig och oroshärddar i världen samt USA:s handels- och utrikespolitik, har ökat osäkerheten kring den svenska ekonomin. Bränslepriser har stigit och blivit mer volatila. Vi kan stå inför ransonering av bränsle. Det finns en risk att detta sprider sig till fler delar av ekonomin. Stigande bränslepriser kan leda till globalt ökade kostnader och inflation. Det kan i sin tur påverka ekonomins utveckling. Det finns ett behov av lyhördhet och beredskap att agera för att skydda svensk ekonomi, som har förutsättningar att stå starkt i grunden.

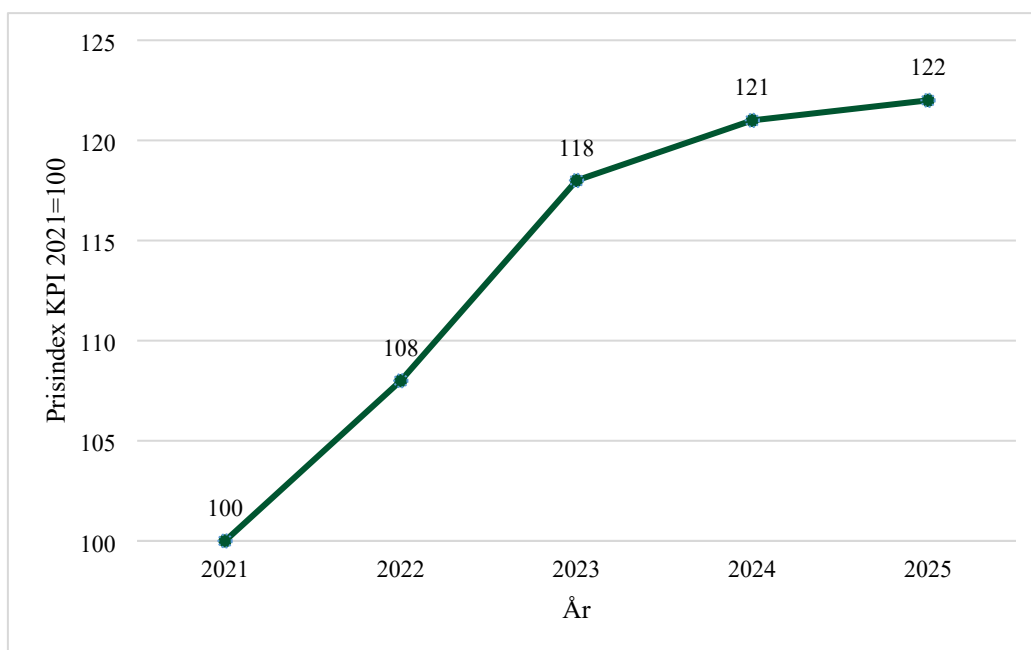
Det förhöjda och allvarliga säkerhetspolitiska läget, bland annat till följd av Rysslands fullskaliga militära invasion av Ukraina 2022, påverkar fortfarande svensk ekonomi. Höga kostnader och flera år av pressade realinkomster har lämnat många utan ekonomiska marginaler. Lågkonjunkturen är utdragen och arbetslösheten ligger kvar på höga nivåer, även när konjunkturen försiktigt börjat återhämta sig. Konjunkturinstitutet bedömer att återhämtningen fortsätter, men att lågkonjunkturen först ebbar ut under slutet av 2026.

2.1 Fortsatt svårt läge för många hushåll

Hushållens köpkraft har varit hårt pressad de senaste åren. Trots det är läget fortfarande ansträngt för många. Prisnivån ligger kvar på en väsentligt högre nivå än före kostnadskrisen. 2025 var prisnivån nästan 22 procent högre än 2021. Särskilt kännbart är detta för boende och livsmedel, som utgör två av hushållens största utgiftsposter. Oron för den egna ekonomin är därför fortsatt utbredd.

Framtidstron har försvagats något, och ligger fortfarande under normala nivåer, inte minst eftersom återhämtningen sker efter de största reallönefallen på decennier under 2022 och 2023, vars effekter fortfarande märks i många hushålls ekonomi (Konjunkturinstitutet).

Figur: Prisutveckling sedan 2021

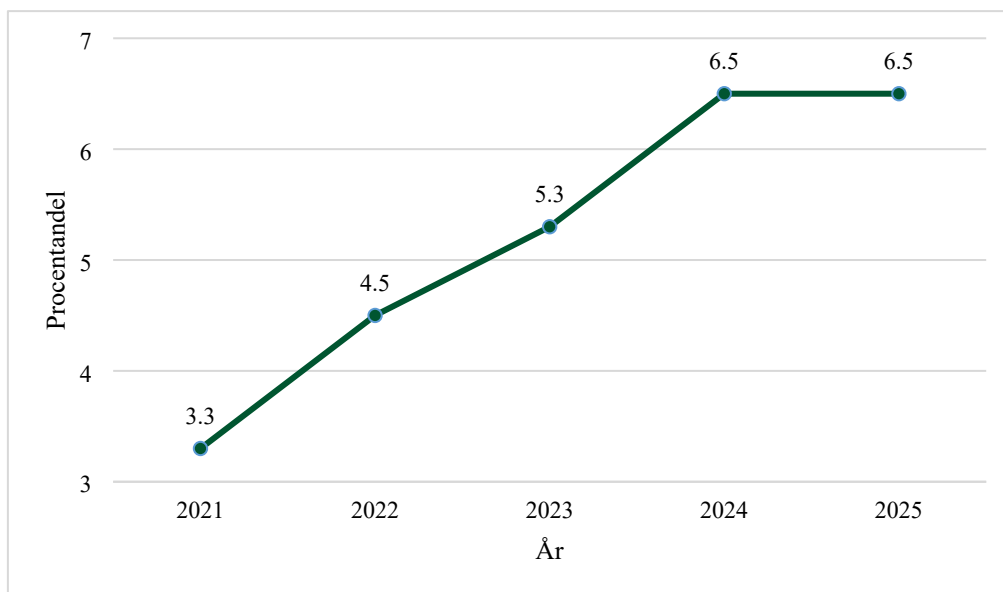

Källa: SCB, Konsumentprisindex

Särskilt utsatta är ensamstående där 79 procent uppger att de känner ekonomisk oro, i synnerhet kvinnor (Majblomman m.fl. Barnfamiljers ekonomiska utveckling). Många har svårt att klara grundläggande kostnader som mat och boende. Även unga och barnfamiljer oroar sig i hög utsträckning för att inte klara boendekostnaderna. Det sker samtidigt som hyrorna har ökat kraftigt under mandatperioden och nått nivåer som hör till de högsta på decennier. Hyreshöjningarna uppgick till 5 procent 2024 och till 4,6 procent 2025. I SCB:s ULF-undersökning uppger dessutom 22 procent att de saknar en kontantmarginal på 14 000 kronor för en oförutsedd utgift, men bland ensamstående kvinnor uppgår siffran till hela 57 procent.

Samtidigt har andelen som lever i materiell fattigdom ökat snabbt de senaste åren, från 4,6 till 6,7 procent mellan 2022 och 2025 (se nedan).

Materiell och social fattigdom i Sverige (procentandel av befolkning)

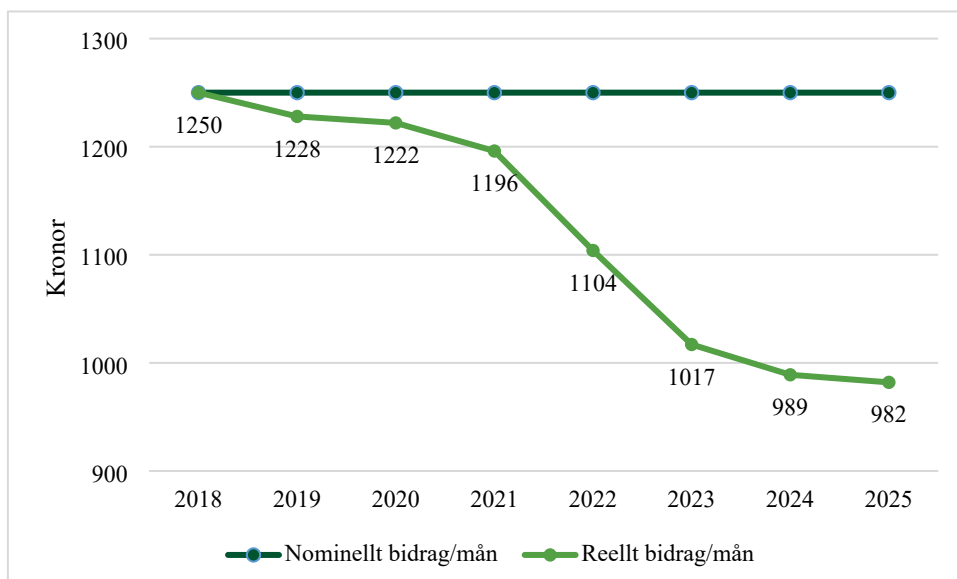

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Detta har i hög grad drabbat barn. Enligt Rädda barnens Barnfattighedsrapporten 2025 lever omkring 276 000 barn, nästan 13 procent av alla barn i Sverige, i ekonomisk utsatthet. Särskilt utsatta är barn till ensamstående föräldrar, framför allt ensamstående mammor, samt barn med utländsk bakgrund. Nästan fyra av tio barn med en ensamstående mamma lever i ekonomisk utsatthet, och drygt hälften av de ensamstående föräldrarna har svårt att ha råd med fritidsaktiviteter till sina barn. Bland barn med utländsk bakgrund är 33,6 procent ekonomiskt utsatta.

Detta sker samtidigt som barn- och familjeersättningarna utgör en allt mindre andel av barnhushållens inkomster, eftersom ersättningarna inte justeras i takt med inflationen. Barnbidraget justerades senast i mars 2018 och är enligt Swedbank på den lägsta nivån på 50 år sett till vad som kan köpas för pengarna.

Bidragets reella värde har sjunkit

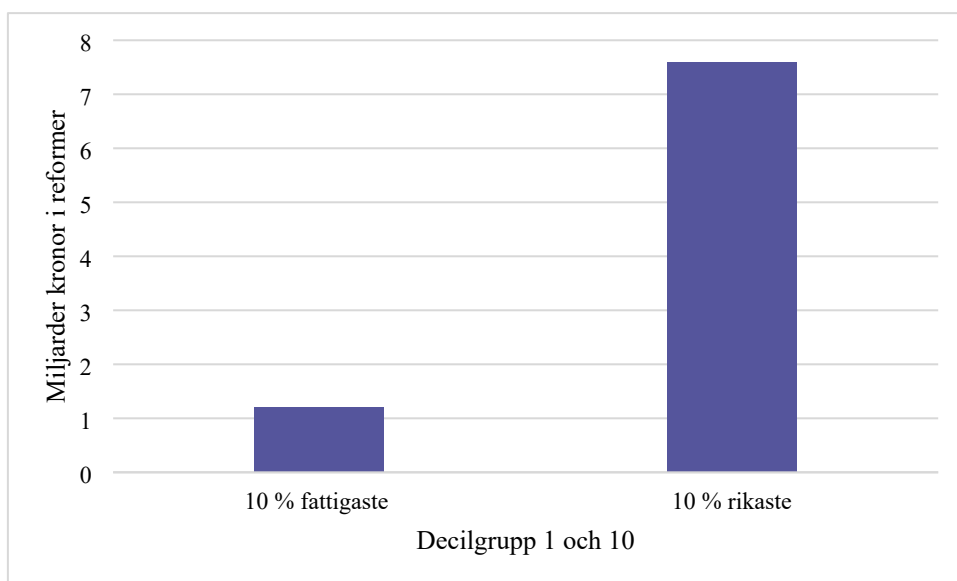
Källa: SCB, Konsumentprisindex

Bland barnfamiljer med låga inkomster ser vi nu rena försörjningsproblem. I en Verian-undersökning från 2026 som Majblomman, Hyresgästföreningen, Rädda Barnen och Röda Korset låtit göra uppger 41 procent av ensamstående föräldrar med låg inkomst att de haft svårt att äta sig mätta, 50 procent att de haft svårt att köpa näringsrik mat och 30 procent att de haft svårt att betala boenderäkningar under det senaste halvåret.

2.2 Regeringens politik är dyr, ineffektiv och gynnar rika

Trots detta har regeringen inte kunnat stilla hushållens oro. I höstbudgeten för 2026 gjordes skattesänkningar på sammanlagt 29 miljarder kronor. Under hela mandatperioden har skatterna sänkts med nära 70 miljarder kronor enligt Riksdagens utredningstjänst.

Regeringens politik har gynnat de redan rika mest

*Regeringens beslutade förändringar av inkomstskatter och transfereringar under mandatperioden, per decilgrupp 1 och 10 - fördelning av reformernas sammanlagda effekt per grupp, miljarder kronor
Källa: Riksdagens utredningstjänst.*

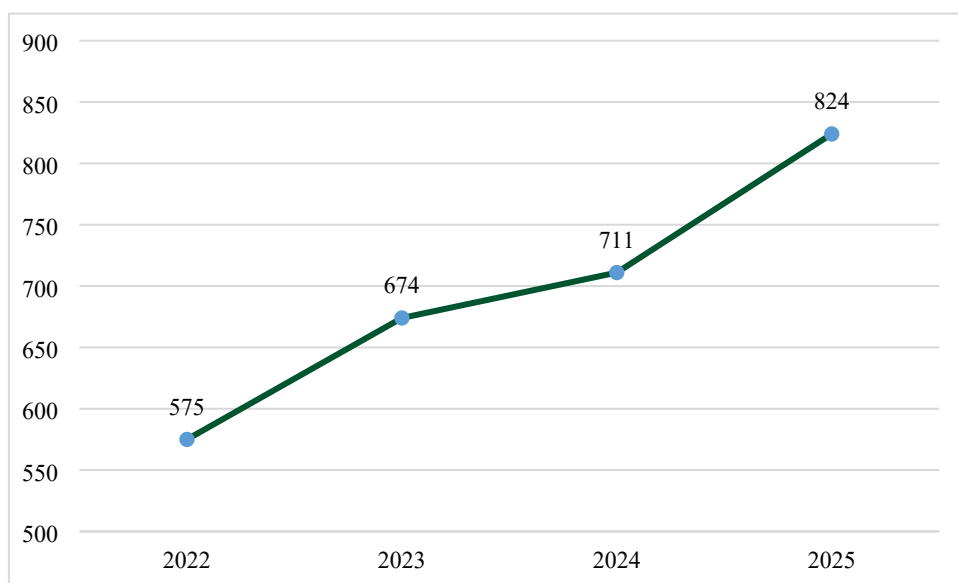
Dessa skattesänkningar har i stor utsträckning gått till de som redan har höga inkomster. Figuren ovan visar att den tiondedel med störst ekonomisk standard har fått 7,6 miljarder genom regeringens förändrade transfereringspolitik, medan den tiondedel med minst ekonomisk standard enbart fått 1,2 miljarder. Regeringens politik har därmed vidgat klyftorna i samhället.

Finanspolitiska rådet har kritiserat att skattesänkningarna varken varit träffsäkra eller effektiva, och att de har trängt undan utrymme för riktade stöd och nödvändiga investeringar i välfärden. Regeringen har lagt fram ett bidragstak som rådet menar saknar konkreta belegg för att fungera. Samtidigt har regeringen prioriterat reformer som gynnar höginkomsttagare. År 2025 gjordes en marginalsattesänkning på 3 procentenheter för personer med en månadsinkomst på minst 64 700 kronor, vilket minskar skatteintäkterna med 4,71 miljarder kronor. Därtill har regeringen återkommande prioriterat rotavdraget. 2024 höjdes taket för rotavdraget för knappt 1 miljard kronor, och 2025 höjdes subventionsgraden för 4,3 miljarder kronor. Mer än hälften av rotavdragets totala belopp används av hushåll i den femtedel som har de högsta inkomsterna. Under en mandatperiod där många hushåll tvingats vända på varje krona har regeringen fört en ekonomisk politik som prioriterar de som redan har mest, samtidigt som utrymmet för välfärd och mer träffsäkra stöd har minskat.

2.3 Fattigdom och bostadsbrist ökar

Konsekvenserna av politiken syns inte minst i ökad utsatthet på bostadsmarknaden. I Hemlöshetsrapporten 2026 beskriver Sveriges Stadsmissioner att antalet genomförda vräkningar fortsätter att öka och att vräkningar i allt högre grad drabbar barn. År 2024 genomfördes 3 042 vräkningar nationellt, och antalet har därefter fortsatt att öka med cirka 20 procent under de senaste två åren. Under 2025 berördes 824 barn av vräkning, vilket motsvarar en ökning med 44 procent på fyra år. Så trots att vi har en nollvision i Sverige angående vräkningar av barn ökar antalet vräkt barn under Tidö-regeringen.

Antal barn som vräkts ökar, trots nollvision

Källa: Kronofogden, statistik om vräkningar

Samtidigt understryker Sveriges Stadsmissioner att trygghetssystemen har försvagats. Mellan 2021 och 2024 har antalet hushåll med bostadsbidrag minskat med 21 procent. Samtidigt varnar de för att regeringens bidragsreform kan öka risken för att fler barn växer upp i fördjupad fattigdom.

Bostadsbyggandet har fallit kraftigt under mandatperioden: från 42 580 nya lägenheter 2022 till 22 547 påbörjade lägenheter 2025, vilket är en minskning med 47 procent. När byggandet bromsar in förvärras bostadsbristen, vilket på sikt driver upp boendekostnaderna, ökar trångboddheten och gör det svårare för unga och barnfamiljer att etablera sig. Sammantaget blir resultatet en politik som både försvagar hushållens trygghet och försämrar möjligheten att strukturellt åtgärda problemen.

2.4 Instabilt omvärldsläge påverkar Sverige negativt

Sverige påverkas i hög utsträckning av utvecklingen i omvärlden. Den svenska ekonomin är beroende av export och internationella värdekedjor, vilket gör både tillväxt och sysselsättning sårbara för störningar i världsekonomin.

De senaste åren har präglats av återkommande globala chocker med krig och konflikter i Europas närområde samt ökad instabilitet i världshandeln. Osäkerheten har dessutom förstärkts betydligt av att USA:s president Donald Trump genom tvära kast förändrar förutsättningarna för både handels- och utrikespolitiken. Sedan riksdagen behandlade budgeten för 2026 har Trump bland annat hotat att ta Grönland från Danmark med militära medel, fängslat en president, inrättat ett så kallat Fredsråd som öppet utmanar FN och tillsammans med Israel inlett krig mot Iran, vilket kraftigt har höjt konfliktnivån i Mellanöstern. Denna direkta utmaning mot den regelbaserade världsordning som Sverige som litet och starkt omvärldsberoende land är beroende av är allvarlig och försämrar det säkerhetspolitiska läget ytterligare. Mot denna bakgrund saknar Miljöpartiet åtgärder från regeringen för att stärka försvaret av folkrätten, exempelvis genom ökat stöd till FN:s organ. Vi har själva i vår budgetmotion avsatt mer medel till FN, men detta avslogs av Tidöpartierna i riksdagen.

Med ökad protektionism, risk för förändrade och nya tullar samt snabba omsvängningar i det internationella samarbetet skapas ett läge där både företag och hushåll håller igen, även om svensk ekonomi hittills har visat viss motståndskraft. Därtill har den kraftiga upptrappningen av Israels och USA:s krig mot Iran ytterligare fördjupat osäkerheten i världsekonomin och kraftigt höjt konfliktnivån i Mellanöstern. Konflikten har bidragit till stigande energipriser, störningar i viktiga transport- och handelsleder som Hormuzsundet samt ökad oro på de finansiella marknaderna.

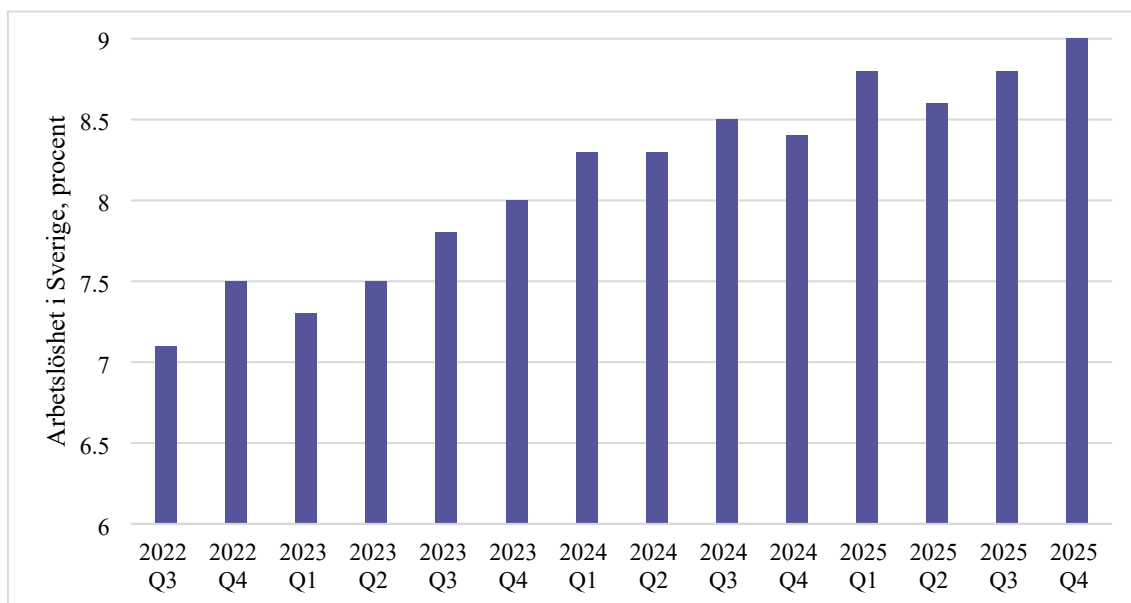
Vi ser därför en svagare konjunktur, mer försiktiga investeringar och ökad press på svensk industris konkurrenskraft. Det försämrade säkerhetspolitiska läget har bidragit till ökade europeiska försvarsutgifter, vilket ökar trycket på offentliga finanser och skärper prioriteringarna mellan olika samhällsbehov. Sammantaget har utvecklingen drivit upp kostnaderna för hushåll, företag och offentlig sektor och bidragit till ett mer ansträngt inflations- och ränteläge.

2.5 Hög arbetslöshet och lågkonjunktur

Arbetslösheten är fortsatt ett av Sveriges största samhällsproblem. Under den senaste mandatperioden har arbetslösheten enligt SCB stigit från 7,5 procent 2022 till 8,7

procent i mars 2026, en ökning från omkring 419 000 till 537 000 arbetslösa. Det är den högsta nivån på decennier, med undantag för finanskrisen och pandemin.

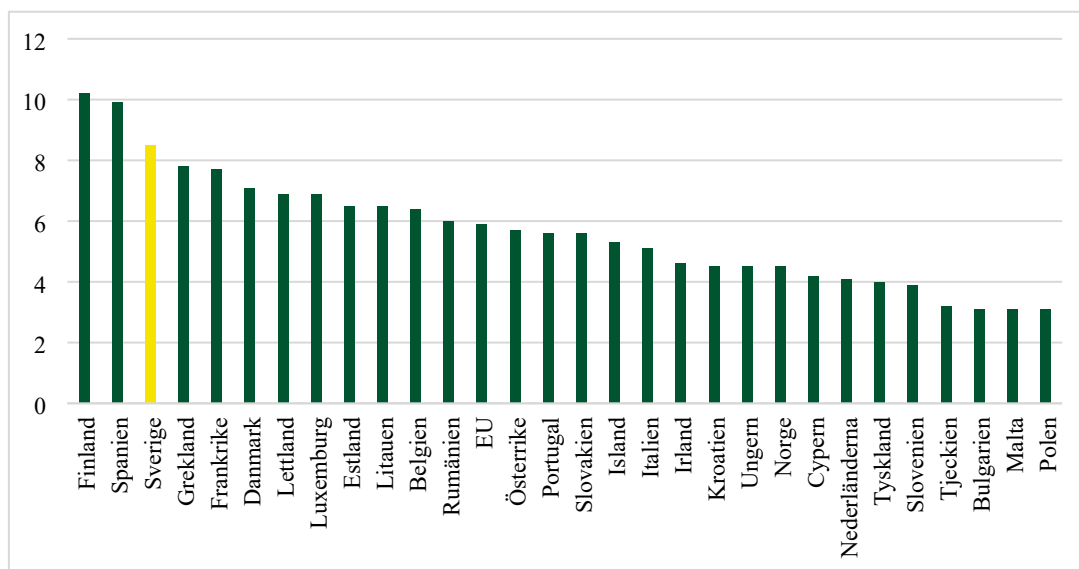
Figur: 120 000 fler arbetslösa nu än när regeringen tillträdde

Källa: SCB, AKU

Sveriges halv miljon arbetslösa, innebär tredje högst arbetslöshet i EU, se graf nedan.

Arbetslöshet februari 2026 i Europa, procent

Källa: Eurostat

Även ungdomsarbetslösheten är fortsatt hög. För unga som inte kommer in på arbetsmarknaden i tid ökar risken för varaktigt utanförskap och sämre livsinkomster. I mars 2026 uppgick antalet arbetslösa unga till 192 000, vilket motsvarar en ungdomsarbetslöshet på 26,6 procent.

I en tid med hög arbetslöshet försämrar regeringen arbetslöshetsförsäkringen samtidigt som arbetsmarknadspolitiken monteras ned. Att försvaga den ekonomiska tryggheten för personer som har förlorat sitt arbete, samtidigt som möjligheterna till stöd, omställning och återinträde på arbetsmarknaden försämras, är cyniskt.

2.6 Regeringens fattigdomsreform

Regeringen har prioriterat breda, kortsiktiga skattesänkningar framför investeringar som stärker produktiviteten, förbättrar matchningen på arbetsmarknaden och bygger den kompetens som krävs för framtidens jobb. Samtidigt har regeringen utgått från att arbetslösheten främst beror på för svaga ekonomiska incitament att arbeta. Men incitamenten är redan generellt starka, och åtgärder som utökade jobbskatteavdrag bedöms ge begränsade effekter i förhållande till kostnaden. När stora belopp läggs på reformer med låg träffsäkerhet minskar utrymmet för mer verkningsfulla insatser som faktiskt får fler i arbete.

Regeringen drev dessutom igenom ett bidragstak trots bedömningar om begränsade sysselsättningseffekter och en ökad risk för ekonomisk utsatthet. En stor del av de hushåll som berörs bedöms samtidigt fortsatt stå långt från arbetsmarknaden. För dessa grupper krävs andra verktyg: utbildningsinsatser som svarar mot arbetsgivarnas behov, mer intensiva matchnings- och förmedlingsinsatser samt subventionerade anställningar som kan bryta långvarig arbetslöshet. Regeringen redovisar dessutom inte tydligt vilka sysselsättningseffekter man faktiskt förväntar sig av åtgärderna. Det är tydligt att regeringen prioriterar plakatpolitik framför ändamålsenliga insatser.

3 Det finanspolitiska ramverket

Det finanspolitiska ramverket ska säkerställa långsiktigt hållbara offentliga finanser, stabilitet och handlingsutrymme i kriser. Det ska bidra till att den ekonomiska politiken följer långsiktiga spelregler och består av flera mål och principer, bland annat ett saldomål för offentlig sektor, ett skuldankare och utgiftstak. Skuldankaret är ett riktmärke för offentlig sektors bruttoskuld på medellång sikt.

3.1 Finanspolitiska rådet riktar sin allvarligaste kritik hittills

Finanspolitiska rådets senaste rapport är ovanligt kritisk. Rådet riktar skarp kritik mot att regeringens budgetpolitik under mandatperioden prioriterar skattesänkningar, vilket skjuter kostnader på framtiden och minskar statens framtida handlingsutrymme.

Det finansiella sparandet i budgeten för 2026 beräknas till omkring -2,6 procent av BNP och beräknas av Statskontoret uppgå till ett underskott på 180 miljarder kronor 2026. Det är bland annat de stora skattesänkningarna i budgetpropositionen för 2026 som bidrar till det stora underskottet.

Finanspolitiska rådet riktar också kritik mot att regeringens insatser för att sänka arbetslösheten är ineffektiva och dyra. Det gäller till exempel sänkningen av arbetsgivaravgiften för unga. Regeringen har prioriterat skattesänkningar och dyra symbolåtgärder framför satsningar som kan bidra till sänkt arbetslöshet, minskade klimatutsläpp och ett mer sammanhållet Sverige.

3.2 Klimatkrisen motiverar ett modernare finanspolitiskt ramverk

Riksdagen beslutade hösten 2025 att saldomålet ska utformas som ett balansmål från och med 2027, medan skuldankaret på 35 procent av BNP lämnas oförändrat. Miljöpartiet stod utanför uppgörelsen eftersom den inte tar tillräcklig höjd för de offentliga investeringar som krävs för klimatomställningen, vilket riskerar att vältra kostnader på framtida generationer.

Hanteringen av snabbt växande investeringsbehov under mandatperioden har tydliggjort att ramverket behöver moderniseras och förankras i en ny, tydlig överenskommelse. Klimatkrisen kräver snabba och varaktiga utsläppsminskningar, vilket i sin tur förutsätter omfattande investeringar i bland annat infrastruktur. Därför behövs ett ramverk som både värnar stabila offentliga finanser och ger utrymme för nödvändiga investeringar i klimatomställningen.

För att skapa utrymme för detta vill Miljöpartiet komplettera balansmålet med ett investeringsmål och samtidigt höja skuldankaret från 35 till 50 procent av BNP. En sådan skuldnivå ligger fortsatt under EU:s rekommendation om 60 procent för den offentliga skulden, samtidigt som framtida räntenivåer bedöms vara låga. Ett höjt skuldankare till 50 procent av BNP kan tillsammans med ett investeringsmål skapa ett betydande statsfinansiellt utrymme för långsiktiga investeringar. Det faktiska utrymmet påverkas av hur mycket som samtidigt tas i anspråk av andra prioriterade investeringar,

inte minst försvarsupprustningen och stödet till Ukraina. Statskontoret bedömer att skulden kommer att uppgå till 38,5 procent 2027.

Samtidigt får ett höjt skuldankare inte bli ett sätt att långsiktigt finansiera löpande utgifter. Vi behöver reservera det utrymme som uppstår för investeringar som minskar Sveriges utsläpp och förbättrar beredskapen. Regeringen bör, med ett sådant system, tydligt redovisa vilket investeringsutrymme som finns inom ramverket och hur det används. Finanspolitiska rådet bör få i uppdrag att löpande granska investeringsutrymmet och följa upp att lånefinansieringen håller sig inom fastställda ramar, så att investeringsbehoven kan mötas utan att äventyra förtroendet för de offentliga finanserna. Det är investeringar som skapar högre kostnader i framtiden om de inte görs, vilket motiverar upplåning.

3.3 Det civila och militära försvaret ska rustas

Miljöpartiet står bakom den blocköverskridande överenskommelsen om upprustningen av Sveriges militära och civila försvar. Sveriges Nato-inträde 2024 innebär att Sverige omfattas av Natos mål om 5 procent till 2035: minst 3,5 procent av BNP till det militära försvaret och upp till 1,5 procent till det civila försvaret bredare säkerhets- och beredskapsåtgärder. Sverige behöver därför stärka totalförsvaret, både militärt och civilt, och Miljöpartiet står bakom de överenskommelser som slutits.

Miljöpartiets utgångspunkt är att upprustningen av totalförsvaret ska ske med ordning och reda i statsfinanserna. När försvarsförmågan behöver höjas snabbt kan finansieringen behöva fasas in, men huvudprincipen måste vara att varaktigt högre utgifter också ska ha varaktig finansiering. Upprustningen ska inte ske genom att välfärden urholkas eller att investeringar som stärker civil beredskap och klimatomställning bortprioriteras. Därför har Miljöpartiet föreslagit en beredskapsskatt som träffar personer med höga inkomster för att säkra en rättvis och långsiktigt hållbar finansiering av totalförsvaret, utan att skjuta kostnader på framtiden.

4 Det klimatpolitiska ramverket

Sverige har, utöver det finanspolitiska ramverket, även ett klimatpolitiskt ramverk. Att föra en ekonomisk politik som är förenlig med och bidrar till att Sverige uppnår sina klimatåtaganden är därför en huvuduppgift för den ekonomiska politiken. Miljöpartiet verkar för en rättvis grön omställning där den ekonomiska politiken bidrar till att

klimatomställningens fördelar kommer alla till del och där kostnader och risker hanteras solidariskt.

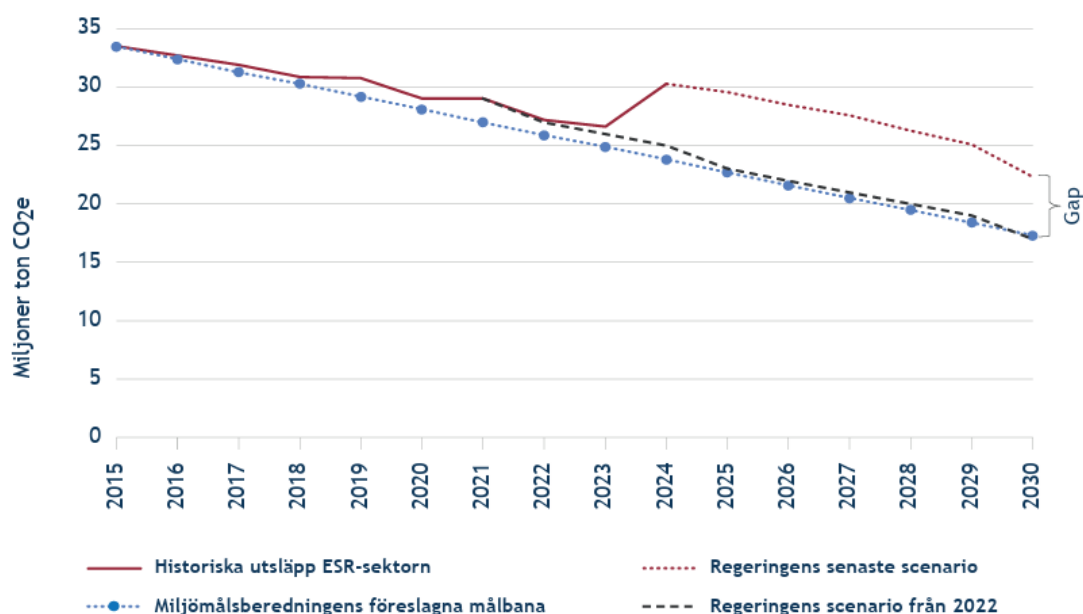
Det klimatpolitiska ramverket antogs av riksdagen 2017. Miljöpartiet var drivande i att få ramverket på plats för att skapa ordning och reda i klimatpolitiken. Ramverket består av klimatlagen, klimatmålen och ett klimatpolitiskt råd. Klimatlagen slår fast att regeringens klimatpolitiska arbete ska utgå från det långsiktiga målet om nettonollutsläpp senast 2045 och därefter negativa utsläpp. Sverige har också etappmål till 2030 och 2040, samtidigt som landet är bundet av EU:s klimatlagstiftning, bland annat ansvarsfördelningsförordningen för utsläpp utanför utsläppshandeln och LULUCF-regelverket för skog och mark. Om Sverige inte lever upp till sina EU-åtaganden finns en risk för överträdelseförfarande och ytterst sanktioner från EU-domstolen.

Klimatläget är samtidigt mycket allvarligt. Klimatpolitiska rådet konstaterar att den globala uppvärmningen fortsatt, att de tre senaste åren varit de varmaste som uppmätts globalt och att det i praktiken blivit mycket svårt att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader. Varje tiondels grad som kan förhindras spelar därför stor roll. Rådet understryker också att den osäkrare omvärlden inte är ett argument för att försvaga klimatpolitiken, utan tvärtom för att stärka den, eftersom minskat fossilberoende också stärker säkerhet, välbefinnande och motståndskraft.

4.1 Tidöpartierna har försvagat klimatpolitiken

Klimatpolitiska rådets samlade bedömning av mandatperioden är tydlig: med nuvarande politik ser Sverige varken ut att nå de nationella klimatmålen till 2030 och 2040 eller EU-åtagandet för ESR-sektorn till 2030. Gapen till målen har ökat under mandatperioden.

GAP till ESR-mål enligt regeringens scenario

Källa: Klimatpolitiska rådets rapport 2026

4.2 Rådets kritik är hård

Rådet konstaterar också att nödvändiga beslut har skjutits på framtiden, att handlingsplanen från 2023 haft stora brister och att bara omkring hälften av dess insatser har resulterat i konkreta beslut. Mandatperioden har präglats av osäkerhet om målbilden och ryckighet i styrmedelsutvecklingen. Klimatstyrmedel för transporter och arbetsmaskiner har försvagats, kostnadseffektiviteten i den nationellt beslutade klimatpolitiken har minskat, energieffektivisering har varit lågt prioriterat och planer för skog, mark och jordbruk har i stort sänkts.

De ökade utsläppen har dessutom försvagat Sveriges klimatledarskap i EU. Klimatpolitiska rådet konstaterar i sin slutbedömning av mandatperioden att de inhemska utsläppsökningarna och de växande gapen till 2030-målen har undergrävt Sveriges trovärdighet som föregångsland. Sverige har därmed gått från att ha goda förutsättningar att leda klimatomställningen i EU till att i stället riskera att försvaga unionens samlade klimatledarskap. På fyra år har regeringen alltså inte bara ökat avståndet till de svenska och europeiska klimatmålen så mycket att de riskerar att inte längre nås, utan också försvagat Sveriges ställning som ett ledande land i klimatomställningen.

4.3 Utsläppen från transportsektorn har ökat

Transportsektorn har länge varit avgörande för att Sverige snabbt ska kunna minska utsläppen. Under den senaste mandatperioden har utvecklingen dessvärre varit tvärtom. I stället för att fortsätta minska har utsläppen från inrikes transporter ökat kraftigt, vilket kraftigt har försämrat möjligheterna att nå klimatmålen till 2030. Naturvårdsverket konstaterar att utsläppen från transportsektorn ökade med 22 procent mellan 2023 och 2024, främst till följd av den sänkta reduktionsplikten. Samtidigt har utsläppen sedan 2010 bara minskat med 19 procent, vilket är långt från målet om en minskning på 70 procent till 2030.

Regeringens sänkning av reduktionsplikten och drivmedelsskatterna, tillsammans med avskaffandet av bonusen för miljöbilar, har bromsat elektrifieringen, minskat användningen av biodrivmedel och ökat beroendet av fossila drivmedel.

Resultatet är att användningen av fossila bränslen i transportsektorn nu ökar, trots att utvecklingen borde, och hade kunnat, gå i motsatt riktning. I detta läge väljer regeringen att ytterligare subventionera fossila drivmedel, i en tid där kostnaden ökar på grund av brist på råvaran. Det är dålig politik som förvärrar Sveriges utsatthet.

Den här utvecklingen försvårar inte bara möjligheten att nå Sveriges nationella klimatmål, utan också våra åtaganden inom EU:s ansvarsfördelning, ESR. Regeringens egen klimatredovisning har tidigare bedömt ett underskott på 4,3 miljoner ton till 2030, men Klimatpolitiska rådet har varnat för att regeringens beräkningar är optimistiska och att gapet i praktiken kan vara minst det dubbla.

4.4 Kolinbindning i skog och mark måste stärkas

Skog och mark är avgörande för Sveriges möjligheter att nå både de nationella klimatmålen och EU:s LULUCF-åtagande. Klimatpolitiska rådet konstaterar att den senaste statistiken visar ett kraftigt ökat nettoupptag under 2022–2024, vilket förbättrat förutsättningarna att nå Sveriges LULUCF-åtagande till 2030. Samtidigt understryker rådet att detta kräver ett fortsatt högt nettoupptag även kommande år och att osäkerheterna i sektorn är stora. Rådet pekar också på att regeringen, trots konsekvensutredda och politiskt förankrade förslag från Miljömålsberedningen, fattat få beslut som i nämnvärd utsträckning ökar nettoupptaget.

Av denna anledning satsar Miljöpartiet även i denna budget på att i ökad utsträckning skydda skogar med höga biologiska och klimatmässiga värden.

4.5 Ökade osäkerheter i industrin

Industrin står för ungefär en tredjedel av Sveriges samlade utsläpp. Även om utsläppen i dag är lägre än på 1990-talet krävs genomgripande förändringar i industrin för att utsläppen ska kunna fortsätta minska. Omställningen är utmanande eftersom den är tidskrävande, samtidigt som det råder kompetensbrist och stor osäkerhet kring tillgången till fossilfri el till konkurrenskraftiga priser. Samtidigt är klimatomställningen helt nödvändig då det är en förutsättning för svensk konkurrenskraft.

Trots detta har regeringen bedrivit en alltför passiv och ryckig industripolitik, vilket har försvårat industrins omställning. Neddragningarna i Klimatklivet, ett statligt stöd till åtgärder som sänker utsläppen, tillsammans med pausade gröna statliga kreditgarantier och en energipolitik med ett alltför ensidigt fokus på kärnkraft, har sammantaget försämrat förutsättningarna för investeringar i grön industri. När stora investeringsbeslut nu fattas i snabb takt internationellt har Sverige inte råd att halka efter.

För att klara de stora teknikskiften som krävs behöver staten använda fler verktyg än i dag. Miljöpartiet vill stärka den offentliga infrastrukturen, säkra kompetensförsörjningen och kraftigt bygga ut finansieringsmöjligheterna för industrins omställning. Därför måste stöd som Klimatklivet och Industriklivet förstärkas rejält. Klimatklivet bidrar till att minska utsläppen med teknik som redan finns, medan Industriklivet är avgörande för att utveckla, testa och skala upp nästa generations fossilfria industriella lösningar. Därtill behöver de gröna statliga kreditgarantierna återupptas och byggas ut, och kompletteras med gröna skattekrediter som ger långsiktiga och förutsägbara villkor för investeringar i fossilfri industri, elektrifiering och klimatsmart teknik.

5 Inriktning för den ekonomiska politiken

Miljöpartiets ekonomiska politik tar sin utgångspunkt i de problem som människor möter i vardagen: höga levnadskostnader, växande otrygghet och en arbetsmarknad som inte fungerar för alla. Samtidigt måste Sverige rustas för ett osäkrare omvärldsläge och klara klimatomställningen. Därför vill vi föra en ekonomisk politik för en rättvis klimatomställning. En politik som minskar klyftorna, stärker hushållens trygghet, pressar tillbaka arbetslösheten och investerar i Sveriges långsiktiga konkurrenskraft och beredskap inför både ett osäkrare omvärldsläge och klimatförändringar.

Sverige vinner på ekonomisk politik som möter hushållens pressade ekonomi, bryter den växande arbetslösheten och driver på klimatomställningen på ett sätt som skapar jobb, stärker konkurrenskraften och gör livet enklare i hela landet. Vi vill se en politik som minskar de ekonomiska klyftorna, stärker välfärden och stimulerar investeringar i klimat, infrastruktur och framtidens jobb. I ett läge med hög arbetslöshet och svag tillväxt behövs inte fler dyra skattesänkningar med låg träffsäkerhet, utan reformer som får fler i arbete, stärker hushållens trygghet och rustar Sverige för framtiden.

5.1 En rättvis klimatomställning i hela landet

Vi vill se en rättvis omställning, bort från det fossilberoende samhället, där ingen lämnas utanför. När vi gör oss av med vårt fossila beroende bygger vi också ett mer robust samhälle med plats för människor att leva goda liv. En rättvis omställning ska gå hand i hand med en politik som utjämnar livschanser och gör samhället mer jämlikt.

5.1.1 Transporter som fungerar i hela landet

En rättvis grön omställning måste fungera i människors vardag. När bränslepriserna stiger och hushållens ekonomi pressas behöver fler ha råd att resa hållbart. Det ska gå att pendla till jobbet, ta sig till skolan och komma till vård och fritidsaktiviteter utan att vara helt beroende av bilen. Därför vill Miljöpartiet göra kollektivtrafiken billigare, enklare och tryggare att lita på – med bättre punktlighet, stärkt järnvägsunderhåll och subventionerade biljettpriser.

Miljöpartiets förslag om Sverigekortet är ett nationellt kollektivtrafikkort som ger tillgång till all regional och lokal kollektivtrafik i hela landet till ett enhetligt och lågt pris. Det ska göra det enklare och billigare att resa hållbart, utan att kommuner och regioner belastas. På så sätt blir omställningen mer rättvis, sårbarheten för fossila prischocker minskar och fler människor får verkliga alternativ i vardagen.

När kollektivtrafiken blir billigare, enklare och mer pålitlig stärks också arbetsmarknaden, eftersom större arbetsmarknadsområden gör det lättare att pendla till arbete och utbildning och lättare för företag att hitta rätt kompetens. Satsningar på järnväg, kollektivtrafik och hållbart resande bidrar därför både till minskade utsläpp, starkare konkurrenskraft och ett Sverige som håller ihop bättre. En rättvis grön omställning handlar om att bygga ett samhälle där det hållbara alternativet också är det billigare, bättre och tryggare alternativet.

5.1.2 Grön industri, investeringar och jobb

Klimatpolitiken behöver vila på två ben: fossila utsläpp ska prissättas och de gröna alternativen behöver byggas ut. För att bygga ut de gröna alternativen behövs det stora investeringar. I Sverige har vi alltför länge investerat för lite i vår infrastruktur. Att järnvägen fungerar är avgörande för att folk ska kunna resa hållbart och för effektiva transporter av varor och gods i hela Sverige. Det finns även stora investeringsbehov kopplade till de nya gröna industrier som växer fram på många orter, framför allt i norra Sverige.

Sverige vinner på att bygga ut järnväg, energisystemet och den gröna industrin. På så sätt stärks både klimatomställningen och arbetsmarknaden. Investeringar i det som får Sverige att fungera är också investeringar i jobb, konkurrenskraft och regional utveckling.

I stället för dyra skattesänkningar med låg träffsäkerhet behövs investeringar som förbättrar matchningen på arbetsmarknaden, stärker kompetensförsörjningen och gör det mer attraktivt att investera och anställa i Sverige. Klimatomställningen ska användas för att skapa jobb, stärka industrins konkurrenskraft och bygga framtidstro i hela landet.

I den här budgetmotionen presenterar Miljöpartiet reformer som kan kickstarta klimatomställningen på ett sätt som kommer alla till del – genom fler jobb, pålitlig kollektivtrafik, stärkt konkurrenskraft och bättre möjligheter att utbilda sig och ställa om.

5.2 Ett jämlikt samhälle som stärker Sverige

I ett samhälle där skillnaderna mellan människor växer sig allt större riskerar vi att förlora tilliten. En rättvis ekonomisk politik måste börja där behoven är som störst. Sverige vinner på att minska de ekonomiska klyftorna, stärka hushåll med små marginaler och förbättra barns uppväxtvillkor, i stället för att fortsätta prioritera skattesänkningar för dem som redan har mest.

I dag är beskattningen ofta mer förmånlig för dem som är extremt rika än för vanliga arbetsinkomster, vilket gör skattesystemet orättvist. Vi behöver en mer rättvis beskattning som låter dem med störst ekonomiska resurser bidra mer till det gemensamma.

Det är helt ovärdigt att vi i ett land som Sverige har en ökande barnfattigdom. Många ensamstående föräldrar som arbetar har så låg lön att de inte kan sätta näringsriktig mat på bordet. Så kan vi inte ha det. Framför allt skapar ekonomisk utsatthet stora

svårigheter att delta i samhällslivet, både för föräldrar och barn. Vi behöver stärka barnbidraget, en träffsäker reform för att stärka barns uppväxtvillkor.

5.3 Nej till miljardrullningen till kärnkraft

I Sverige har regeringens energipolitik i allt högre grad kommit att bli ett prestigeprojekt med kärnkraft som den enda lösningen för ny elproduktion. I vårandringsbudgeten föreslår regeringen att dels öka det statliga ägandet i Videberg Kraft till en omedelbar kostnad om 1,8 miljarder kronor, dels bemyndiga regeringen att införa ett kärnavfallsprogram för över 183 miljarder kronor. Tillsammans med de summor som bemyndigades till kärnkraftsändamål i budgetpropositionen för 2026 är nu den totala kostnaden för kärnkraftsprogrammet uppe i omkring 1 000 miljarder kronor. Trots detta menar bedömare att denna summa kanske inte är tillräcklig för projektets verkliga kostnader.

Den höga kostnaden uppstår på grund av att regeringen har föresatt sig att till varje pris under mandatperioden få in kärnkraftsprogrammet i dyra civilrättsliga avtal och på så sätt begränsa handlingsfriheten för kommande folkvalda regeringar.

Detta tillvägagångssätt är ett oansvarigt sätt att hantera skattebetalarnas pengar. Redan denna mandatperiod har regeringens ensidiga fokus på kärnkraft gjort att investeringar i andra energislag har stannat av, och därmed har svenska konsumenters elräkningar fördyrats, och möjligheten till en effektiv klimatomställning försvårats.

Det är fel prioritering. Ny kärnkraft är dyr, tar lång tid att bygga och riskerar att tränga undan investeringar i den energi som kan ge resultat här och nu: förnybar el, energieffektivisering och starkare elnät. Det försvårar en rättvis klimatomställning och riskerar att ge högre kostnader för hushåll och företag.

5.4 Avvisning av ändamålsflytt för ny underrättelsemyndighet

Regeringen föreslår i propositionen att delar av de ändamål och verksamheter som avser underrättelseverksamhet vid Försvarmakten och som finansieras från anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap flyttas till utgiftsområde 5 Internationell samverkan. Detta för att möjliggöra inrättandet av en ny myndighet, Sveriges utrikes underrättelse (UND), från och med 1 januari 2027.

Utredningen om denna civila underrättelsetjänst fick mycket stor kritik vid remissomgången och regeringen har inte presenterat propositionen än. Den är aviserad till riksdagen först i juni 2026. Miljöpartiet anser inte att förslaget om inrättandet av en ny myndighet kan godkännas då vi ännu inte fått ta del av hur regeringens förslag ser ut. Det rimliga vore att riksdagen först behandlar om en ny myndighet ska skapas och därefter hur mycket pengar som ska avsättas. Vi vet i dagsläget inte hur, eller i vilken omfattning, överföringen av befogenheter, och ekonomiska medel, från Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (Must) påverkas av förslaget. Den mycket snäva tidsramen inför bildandet av myndigheten, redan den 1 januari 2027, reser också frågan om lämpligheten att göra en stor omorganisation av underrättelseverksamheten mot bakgrund av det mycket allvarliga säkerhetspolitiska läget vi befinner oss i nu.

6 Satsningar under 2026

Sverige behöver en ekonomisk politik som både minskar barnfattigdomen och pressar tillbaka de växande klyftorna. Stora klyftor urholkar tilliten, försvagar sammanhållningen och gör samhället mindre tryggt och mindre fritt. Miljöpartiet vill därför prioritera reformer som stärker barns uppväxtvillkor, minskar den ekonomiska stressen i vardagen och gör Sverige mer jämlikt. Ett samhälle med mindre klyftor är mer rättvist, mer sammanhållet och bättre rustat för framtiden.

Sverige vinner också på en offensiv omställningspolitik som sänker utsläpp och skapar jobb.

Regeringens sänkning av drivmedelsskatt och ökat statligt ägande i Videberg Kraft avvisas, vilket frigör 3,44 miljarder.

Satsningar 2026

Satsning	Kostnad
Kickstart av klimatomställning för fler jobb och sänkta utsläpp	4 000 miljoner kronor
<i>Införande av skattecredit-system</i>	<i>150 miljoner</i> <i>(4 500 miljoner på årsbasis efter 2026)</i>
<i>Billigare kollektivtrafik</i>	<i>3 500 miljoner</i>
<i>Kompetenslyft för klimatomställningen</i>	<i>150 miljoner</i>

<i>Energieffektivisering</i>	<i>200 miljoner</i>
Transportstöd	4 050 miljoner
Ensamförsörjartillägg à 800 kronor till barnbidraget	1 000 miljoner
Säkra ekosystem, säkra samhällen	500 miljoner
Summa	9 550 miljoner
Skatt på miljardärers kapital	Finansiering

Belopp gäller för 2026 om inte annat anges.

Nedan presenteras Miljöpartiets satsningar mer i detalj.

6.1 Kickstart av klimatomställning för fler jobb och sänkta utsläpp

Miljöpartiet föreslår ett paket av åtgärder för att kickstarta klimatomställningen på ett sätt som kommer alla till del, genom fler jobb och sänkta utsläpp.

6.1.1 Gröna skattekrediter

Sverige behöver en mer offensiv industripolitik för att framtidens investeringar, jobb och teknik ska hamna här. När andra länder stärker villkoren för företag som investerar i grön industri har Sverige inte råd att halka efter. Miljöpartiet föreslår därför gröna skattekrediter för att stärka företagens konkurrenskraft, öka investeringarna och göra det mer attraktivt att bygga ut fossilfri industri, elektrifiering och grön teknik i Sverige.

Modellen bör utformas i två delar: snabbare skattemässiga avskrivningar för gröna investeringar, så att företag kan göra avdrag tidigare och förbättra kassaflödet, och riktade skattekrediter för större och strategiskt viktiga industrisatsningar, där en del av investeringskostnaden får räknas av mot bolagsskatten. Det ger företag tydligare och mer långsiktiga villkor för sina investeringsbeslut.

För stora investeringar kan skattekrediten uppgå till 25 procent av de stödberättigade kostnaderna och upp till 1,6 miljarder kronor i skattecredit, inom en total årlig ram på 4,5 miljarder kronor. Kostnaden för staten uppstår först när företaget kan använda krediten mot sin skatt, vilket minskar risken att offentliga medel går till projekt som inte bär sig. Tillsammans med Industriklivet, Klimatklivet och en grön investeringsbank kan gröna skattekrediter stärka svensk konkurrenskraft, snabba på omställningen och skapa fler jobb i hela landet.

Reformen behöver implementeras skyndsamt. Miljöpartiet avsätter 150 miljoner kronor för att få systemet och de första ansökningarna på plats. Den årliga maximala kostnadsramen om 4,5 miljarder kronor införs från 2027 och framåt.

6.1.2 Billigare kollektivtrafik

De kraftigt stigande och mer volatila bränslepriserna till följd av kriget i Mellanöstern slår hårt mot hushållens ekonomi och gör Sverige mer sårbart för internationella fossilprischocker. Kriget mellan Israel, USA och Iran, tillsammans med en sedan tidigare orolig omvärld, har bidragit till högre och mer osäkra bränslepriser samt ökad press på svensk ekonomi.

Mot bakgrund av den potentiella ransoneringssituationen är det avgörande att så många som möjligt väljer andra transportslag än bensin- och dieselbil. Kollektivtrafiken har dessutom sett kraftiga prisökningar de senaste åren, som överstigit kostnadsutvecklingen i övrigt.

Miljöpartiet föreslår därför att en subvention av priset för kollektivtrafik införs omedelbart. Subventionen ska pressa ned priset på regional och lokal kollektivtrafik. Det ger hushållen en snabb lättnad när kostnaderna stiger, samtidigt som det stärker kollektivtrafikens konkurrenskraft och minskar utsläppen från transportsektorn. På sikt vill vi införa ett Sverigekort, där man kan resa till ett lågt och enhetligt pris i hela Sverige, det vill säga 499 för vuxen och 249 för student, pensionär och unga.

Internationella energirådet IEA har uttryckligen rekommenderat billigare kollektivtrafik som en snabb åtgärd för att minska oljeanvändningen och dämpa effekterna av höga drivmedelspriser. EU-kommissionen väntas gå fram med liknande rekommendationer. Subventionerad regional och lokal kollektivtrafik, och på sikt ett Sverigekort som ska gälla över hela landet, är därför både en rättvis reform för hushåll som pressas av höga transportkostnader och en klok beredskapsåtgärd som minskar Sveriges fossilberoende.

Reformen behöver implementeras skyndsamt. Miljöpartiet avsätter 3,5 miljarder kronor för statligt subventionerad kollektivtrafik.

6.1.3 Ett kompetenslyft för klimatomställningen

Sverige behöver en mer offensiv politik för att människor ska kunna ta de jobb som växer fram i klimatomställningen. När industrin elektrifieras, järnvägen byggs ut och energisystemet ställs om ökar behovet av utbildad arbetskraft i hela landet. Samtidigt är arbetslösheten hög och många arbetsgivare har svårt att hitta rätt kompetens.

Miljöpartiet föreslår därför ett kompetenslyft för klimatomställningen på 150 miljoner kronor under 2026, motsvarande 300 miljoner kronor på helårsbasis.

Satsningen ska bygga ut utbildningsvägarna till bristyrken som är centrala för klimatomställningen, exempelvis inom elektrifiering, installation, underhåll, järnväg, energisystem och industrins omställning. Skolverket, Myndigheten för yrkeshögskolan och Arbetsförmedlingen behöver tillsammans bidra till fler relevanta utbildningsplatser, bättre validering och mer flexibla möjligheter till vidareutbildning för både arbetslösa och yrkesverksamma.

Miljöpartiet vill att fler människor snabbt ska kunna utbilda sig till de jobb som faktiskt finns och växer fram. Där regeringen i hög grad har nöjt sig med regeländringar och kartläggning vill vi se fler konkreta utbildningsmöjligheter och bättre matchning till arbetsmarknadens behov. Det stärker företagets kompetensförsörjning, minskar arbetslösheten och gör att fler kan bli en del av omställningen i stället för att lämnas utanför den.

Ett kompetenslyft för klimatomställningen är en jobbskapande reform som stärker Sveriges konkurrenskraft och gör den gröna omställningen möjlig i praktiken.

6.1.4 Mer resurser för energieffektivisering

Det snabbaste och billigaste sättet att stärka Sveriges energisystem är att använda energin smartare. Energieffektivisering sänker kostnaderna för hushåll, företag och offentlig verksamhet, minskar belastningen på elsystemet och frigör el till elektrifiering av industrin och transportsektorn. Energimyndigheten bedömer att det genom lönsamma tekniska lösningar samt ökad flexibilitet är möjligt att frigöra cirka 25 TWh till 2030. Det motsvarar mer än årsproduktionen från två storskaliga kärnreaktorer.

För att realisera potentialen i energieffektiviseringar föreslår Miljöpartiet att återinföra och bredda de stöd till energieffektivisering av industriföretag (Energisteget) och flerbostadshus som regeringen avvecklat.

Miljöpartiet föreslår att stärka stöd till energieffektivisering med 200 miljoner kronor under 2026. Satsningen ska gå till att få tidigare stödssystem på plats igen. Stödet ska sedan kommande år skalas upp, på det sätt som beskrivs i Miljöpartiets höstbudget, där vi totalt anslår 9 miljarder mer än regeringen för energieffektivisering. Stöd ska kunna erhållas för upp till 65 procent av kostnaden för åtgärden. Det är mer än tidigare förslag från Miljöpartiet och är motiverat på grund av den energikris som riskeras av kriget i Mellanöstern.

Stödet ska finansiera åtgärder som snabbt och varaktigt minskar energianvändningen, och ska riktas till såväl industri som fastigheter. Stödet utformas så att det går till åtgärder som ger tydliga och mätbara resultat.

6.2 Stötta hushållen utan att subventionera fossilberoende

Kriget i Mellanöstern och osäkerheten på energimarknaderna visar återigen hur sårbart ett samhälle blir när människor och företag är fast i ett fossilberoende. I stället för att återkommande subventionera användningen av fossila drivmedel behöver politiken inriktas på att göra Sverige mindre beroende av fossil olja och gas.

Regeringen har i stället ökat sårbarheten för svenska hushåll och företag, och riskerar därmed att skada svenska intressen, när de ekonomiska vinsterna tillfaller oljeproducerande stater såsom Ryssland.

Regeringens egna beräkningar visar att lättnaden för enskilda hushåll är mycket begränsad, samtidigt som kostnaden för staten är betydande. Fördelningsprofilen är dessutom problematisk, eftersom högre inkomstgrupper i större utsträckning berörs av förslaget och också får större lättnad i kronor räknat.

Förslaget riskerar att öka användningen av fossila drivmedel och leda till högre utsläpp i ett läge där Sverige i stället behöver minska sin sårbarhet och snabba på omställningen.

Miljöpartiets alternativ till fossilsubventioner		
Transportstöd	Riktat stöd till människor som är beroende av bilen, i glesbygd och på landsbygd. 2 900 per person och år.	4 050 miljoner
Billig kollektivtrafik	Omedelbara subventioner nu som krisåtgärd, införande av Sverigekort så fort som möjligt	3 500 miljoner i vårbudget, fullt utbyggt 11 100 miljoner
Elbilsoffensiv	Alla ska ha råd med elbil. Elbilsbonus, leasingstöd och billigare laddel.	3 300 miljoner, finansieras i höstbudget

Det är fullt möjligt, och mycket mer effektivt, att stötta hushållen vid den kostnadskris vi ser nu utan att subventionera fortsatt fossilberoende. Miljöpartiet vill se åtgärder som både hanterar krisen här och nu och som är långsiktiga, i stället för att låsa fast hushållen i fossilberoendet och öka sårbarheten för rusande världsmarknadspriser och kommande prischocker.

Miljöpartiet vill se riktade och rättvisa stöd till de hushåll som drabbas hårdast, sänkta priser i kollektivtrafiken, en elbilsoffensiv som gör det möjligt för fler att byta till elbil samt satsningar på inhemsk produktion av biodrivmedel.

Det är viktigt att lyfta fram direkta stöd till de människor som inte kan ställa om. Därför föreslår vi ett transportstöd, som innebär att alla människor i glesbygd och landsbygd med lägre inkomst har rätt till transportstöd om 2900 kronor per år och per person.

6.3 Säkra ekosystem, säkra samhällen

Miljöpartiet vill tillföra 500 miljoner kronor till Skogsstyrelsen och Länsstyrelserna för att stärka arbetet med att skydda kontinuitetsskogar med höga biologiska och klimatmässiga värden. När de sista naturskogarna avverkas, förlorar vi inte bara biologisk mångfald, utan också kolinlagring, klimatanpassning och viktiga värden för människors vardag och samhällets långsiktiga motståndskraft. De förlusterna är i många fall irreversibla. Enligt ny forskning uppskattas det svenska intensiva skogsbruket ha orsakat en kolförlust större än Sveriges fossila utsläpp sedan 1834.

Miljöpartiet drev i regeringsställning på för att dessa skogar, som till stor del har kartlagts, skulle skyddas permanent. Men Tidö-regeringen saknar politisk vilja, vilket har resulterat i att finansiering saknas samtidigt som statliga aktörer inte har fått i uppdrag att skydda skogarna. Skogarna är av internationell betydelse ur ett biologiskt och ekologiskt perspektiv, samtidigt som ett skydd av dessa skogar också skulle kunna vara gynnsamt för besöksnäringen vilket stärker den lokala ekonomin.

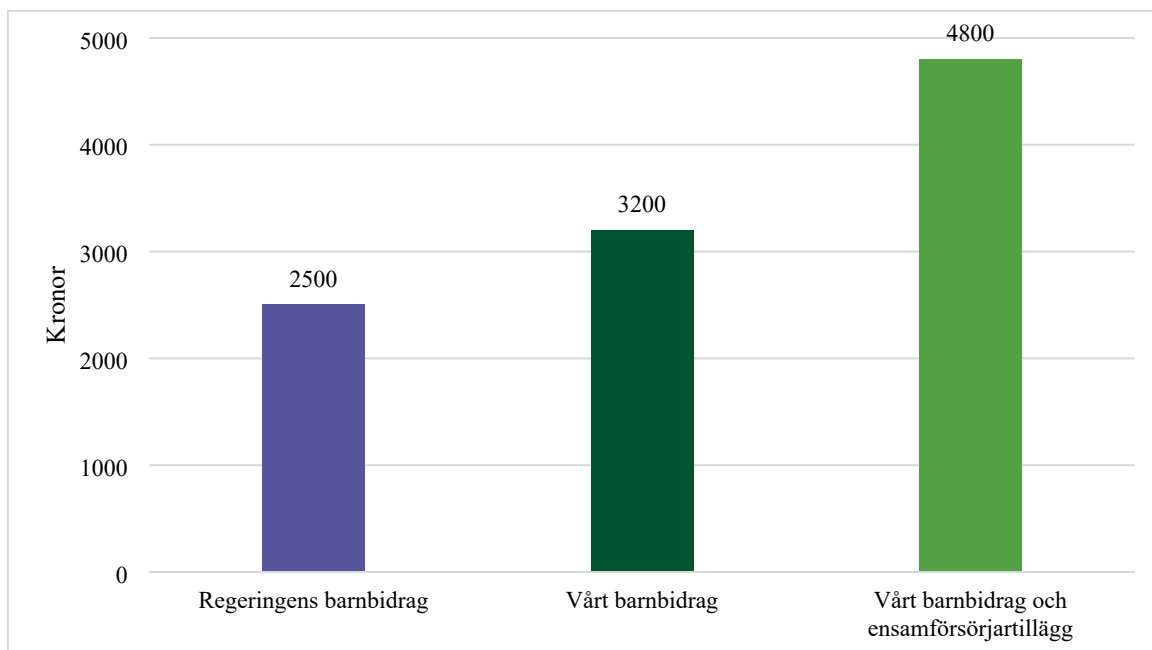
Nu håller Sveriges sista naturskogar på att försvinna enligt Skogsstyrelsen, som i sina analyser slår fast att om dagens avverkning fortsätter kan alla oskyddade naturskogar och kontinuitetsskogar nedanför fjällnära gränsen, 670 000 hektar skog med oersättliga naturvärden, vara borta inom cirka 25–26 år, och att avverkningstakten i dessa skogar accelererar nu. Därför ser vi ett stort behov av att agera och tillföra medel för att privata markägare ska få ersättning för att skydda sina skogar.

6.4 Bryt barnfattigdomen genom införande av ensamförsörjartillägg

Miljöpartiet har redan i vår skuggbudget för 2026–2028 föreslagit en ökning av barnbidraget med 350 kronor. Det är mycket viktigt att en sådan höjning snabbt kommer till stånd. Barnbidraget har inte varit lägre på 50 år, sett till dess köpkraft.

Men Miljöpartiet ser också att vissa barnfamiljer har det extra svårt. Vi föreslår därför att införa ett tillägg i barnbidraget riktat till ensamförsörjare. Vi föreslår att tillägget ska vara 800 kronor per barn. En ensamstående tvåbarnsmor skulle med vår generella höjning och tillägget få 18 000 kronor mer varje år.

Figur: Miljöpartiets förslag jämfört med regeringens barnbidrag för tvåbarnsfamiljer

Ensamstående föräldrar som ensamma försörjer ett barn löper fyra gånger så stor risk för ekonomisk utsatthet. Det är en träffsäker reform som stärker ekonomin för de barnfamiljer som har minst marginaler. Ett sådant tillägg finns redan i såväl Danmark, Norge och Finland.

Cirka 241 000 barn i cirka 160 000 hushåll skulle träffas av reformen. Flera tusen hushåll skulle slippa behöva ansöka om försörjningsstöd.

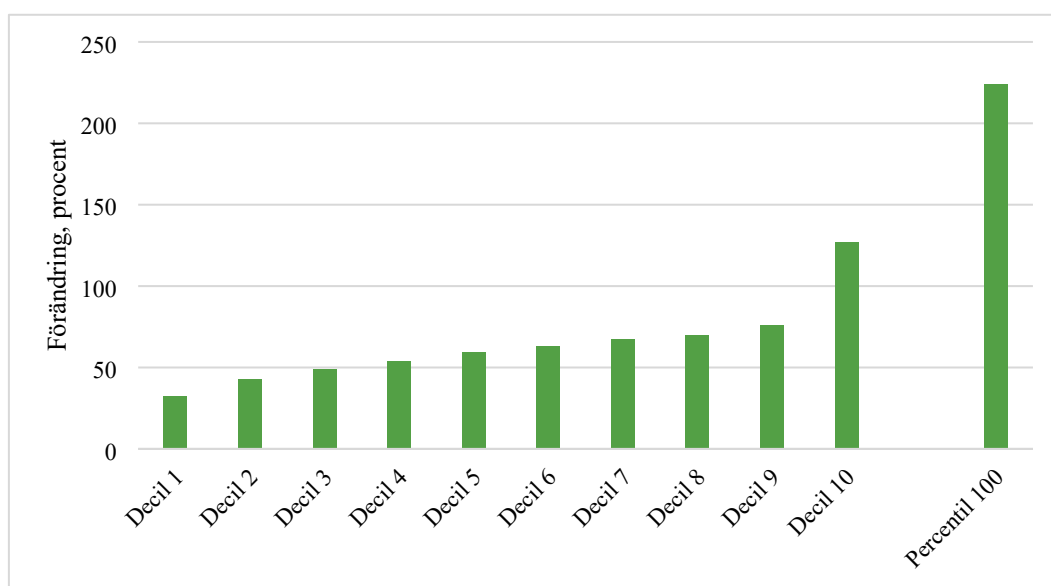
Reformen har också en tydlig jämställdhetsdimension. Eftersom ensamstående föräldrar oftare är kvinnor bidrar tillägget till att stärka kvinnors inkomster och minska inkomstgapet mellan kvinnor och män.

Riksdagens utredningstjänst visar att den ekonomiska standarden ökar mest i de hushåll med de lägsta inkomstgrupperna. För de hushåll som omfattas kan förbättringen vara betydande. Reformen är viktig för att stärka barns uppväxtvillkor.

6.5 Skatt på miljardärers kapital

Sverige behöver ett mer rättvist skattesystem. I dag kan personer som är extremt rika i praktiken beskattas betydligt lägre än vanliga löntagare, vilket bidrar till ökade ekonomiska klyftor och ett orättvist skattesystem. Sedan 1990-talet har de allra högsta inkomsterna i Sverige dessutom i allt större utsträckning bestått av kapitalinkomster, samtidigt som arbete oftast beskattas hårdare än mycket stora förmögenheter. Miljöpartiet vill därför se en ny skatt för miljardärer.

Figur: Inkomstutveckling 1991–2023 efter inkomstgrupp

Källa: SCB

Gabriel Zucman, professor vid Paris School of Economics och direktör för EU Tax Observatory, förespråkar en minimiskatt för superrika. Tanken är att mycket förmögna personer ska beskattas utifrån sina faktiska ekonomiska tillgångar. Om den samlade beskattningen av inkomster och kapital understiger en fastställd miniminivå, betalas mellanskillnaden in så att den totala beskattningen når upp till denna nivå. Miljöpartiets förslag om skatt på miljardkapital utgår från samma övergripande problembild – beskattningen bör i högre grad träffa väldigt stort kapital, snarare än vanliga hushåll och företagare. Syftet är alltså inte att utforma en bred skatt som omfattar stora delar av befolkningen, utan att utforma en skatt som riktas mot förmögenheter hos personer som är enormt rika. På så sätt kan reformen bli träffsäker och samtidigt undvika att vanliga hushåll och företagare påverkas.

Sverige har inte haft ett förmögenhetsregister sedan 2007. Det innebär att vi i dag saknar exakt vetskap om hur många miljardärer som finns i landet, och därmed också om hur många som skulle omfattas av en skatt på miljardkapital. Det gör det svårt att fastställa de exakta skatteintäkterna. Samtidigt finns det uppskattningar av vad en sådan

beskattning skulle kunna ge. Enligt Riksdagens utredningstjänst kan intäkterna uppgå till så mycket som 50 miljarder. En högre beskattning av miljardärer skulle kunna stärka statens finanser betydligt och bidra till ett mer rättvist skattesystem, utan att öka den ekonomiska bördan för vanliga hushåll. Det är särskilt angeläget i en tid när behoven av gemensamma investeringar är stora. Klimatomställningen, välfärden och försvaret kräver betydande offentliga resurser. Då är det rimligt att en större del av finansieringen kommer från dem som har allra mest.

Daniel Helldén (MP)

Amanda Lind (MP)

Leila Ali Elmi (MP)

Camilla Hansén (MP)

Ulf Holm (MP)

Rebecka Le Moine (MP)

Emma Nohrén (MP)

Jan Riise (MP)

Nils Seye Larsen (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Mats Berglund (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Linus Lakso (MP)

Katarina Luhr (MP)

Amanda Palmstierna (MP)

Jacob Risberg (MP)

Malte Tängmark Roos (MP)